

Razvoj govora

Pred pojavom govorno-jezikovne komunikacije je potrebna ustrezno razvita fiziološka podlaga za govor. Ta vključuje razvoj splošne motorike telesa in govornih organov, razvoj slušnega in vidnega zaznavanja, razvoj koncentracije in pozornosti, razvoj kognitivnih sposobnosti, razvoj ustreznega odzivanja telesa z gibi ter na koncu razvoj odzivanja z glasom in govorom.

Ključne značilnosti običajnega govorno-jezikovnega razvoja se med posameznimi otroki razlikujejo, lahko pa nam služijo kot pomoč pri spremljanju in učenju pridobivanja glasov, besed, slovničnih prvin ter pojmov, ki jih otrok še ni usvojil.

1 leto

Pojavi se prva beseda.

1,5 – 2 leti

Otrok se začne izražati v stavkih, sestavljenih iz samostalnika in glagola, na primer Ema pia (pila) ali Tim gaja (nagaja). Do drugega leta ima besedni zaklad približno 200 ali več besed. Otrok se odziva na enostavna navodila in razume preprosta vprašanja. V govoru uporablja vse samoglasnike in nekatere soglasnike (p, b, m, t, d, k, g).

3 leta

Govor se izpopolni in postane bolj razumljiv okolici. Otrok razume in se odziva na enostavna navodila, sestavljena iz več besed, ter razume tudi dvojna navodila (z dvema zahtevama). Razume in odgovarja na enostavna vprašanja, začne razumeti predloge, nasprotja, časovne pojme, pridevnike in zaimke. Zna pokazati poimenovane dele telesa in dlje časa ohranja slušno pozornost. Do tretjega leta obsega besedni zaklad 250–450 besed. V govoru uporablja vse samoglasnike in večino soglasnikov (p, b, m, n, t, d, g, h, j, k).

4 – 5 let

Govor se še naprej izpopolnjuje, nabor besed postaja zelo velik. Izgovorjava je vse bolj pravilna, stavki so daljši (štiri do pet besed). Otrok uporablja različne besedne vrste – predloge, pridevnike, veznike, prislove in členke. Besedni zaklad preseže 1000 besed. Razume in uporablja različne slovnične prvine (glagolski čas, število, vprašalnice, pomenke ipd.). Otrok rad poje pesmice, govori izštevanke, odgovarja na uganke in razume šale. Izgovorjava je večinoma pravilna, občasno so lahko še nepravilno izgovorjeni sičniki, šumniki ter glasova l in r.

Od petega leta naprej

Otrokov govor postaja vedno bolj podoben govoru odrasle osebe. Besedni zaklad se hitro bogati, izgovorjava je večinoma popolna, otrok pa z govorom

izraža tudi čustva, razmišljanja in izkušnje.

Viri in literatura

- Vladislavljević, S. (1973). Patološki nerazvijen govor u dece. Beograd: Savez defektologa Jugoslavije.
- Grilc, N. (2013). Govorno-jezikovne motnje. Ljubljana: ZRSŠ.
- Levc, S. (2014). Liba laca lak. Kako pomagamo otroku do boljšega govora. Ljubljana: Samozaložba.